

Oznaka poročila: ARRS_ZV_RPROJ_ZP_2008/124

ZAKLJUČNO POROČILO O REZULTATIH RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

A. PODATKI O RAZISKOVALNEM PROJEKTU

1. Osnovni podatki o raziskovalnem projektu

Šifra projekta	Z5-9355
Naslov projekta	Vloga človeškega podjetniškega kapitala pri inovativnosti, rasti, razvoju in mednarodni uveljavitvi slovenskih malih in srednjih podjet
Vodja projekta	28257 Mitja Ruzzier
Tip projekta	Zt Podoktorski projekt - temeljni
Obseg raziskovalnih ur	3.400
Cenovni razred	B
Trajanje projekta	01.2007 - 12.2008
Nosilna raziskovalna organizacija	7097 Univerza na Primorskem, Fakulteta za management Koper
Raziskovalne organizacije - soizvajalke	
Družbeno-ekonomski cilj	11 Neusmerjene raziskave (temeljne)

2. Sofinancerji¹

1.	Naziv	
	Naslov	
2.	Naziv	
	Naslov	
3.	Naziv	
	Naslov	

B. REZULTATI IN DOSEŽKI RAZISKOVALNEGA PROJEKTA

3. Poročilo o realizaciji programa raziskovalnega projekta²

Izvedel sem raziskavo o internacionalizaciji, rasti in razvoju slovenskih malih in srednjih podjetij. S pomočjo pregleda teorije sem v sodelovanju s sodelaci oblikoval integrativni konceptualni model za analizo vpliva elementov človeškega in družbenega kapitala na internacionalizacijo, rast in razvoj podjetij, ki smo ga na osnovi podatkov raziskave tudi empirično testirali. Ugotovili smo in med prvimi na svetu tudi uspeli dokazati, da je internacionalizacija večdimenzionalni fenomen, v katerem ima časovni vidik internacionalizacije eno izmed strateških vlog. To

pomeni, da lahko podjetja pričnejo z internacionalizacijo zelo hitro po ustanovitvi in ne rabijo predhodno več let delovati na domačem trgu v kolikor imajo za to ustrezne vire, znanje in delujejo v panogi, ki to dopušča. Razvili smo tudi konceptualni in merski model za merjenje stopnje internacionalizacije malih in srednjih podjetij, kar nam omogoča primerjati stopjo internacionalizacije med državami, panogami ali skupinami podjetij. Primerjali smo raven splošnega in specifičnega človeškega kapitala ter resursov med internacionaliziranimi in ne-internationaliziranimi malimi in srednjimi podjetji in ugotovili, da imajo v povprečju internacionalizirana podjetja višje stopnje (specifičnega in splošnega) človeškega in družbenega kapitala ter resursov (človeških, finančnih, organizacijskih in drugih). Analizirali smo tudi vpliv navedenih kategorij na stopnjo internacionalizacije podjetij (ki smo jo merili z na novo razvitim modelom) in ugotovili, da višje stopnje specifičnega človeškega in družbenega kapitala podjetnikov, pozitivno vplivajo na stopnjo internacionalizacije njihovih podjetij, kakor tudi na rast podjetij, ne vplivajo pa (kratkotočno) na njihovo dobičkonosnost. Na podlagi ugotovitev raziskav smo oblikovali več priporočil za podjetnike in snovalce politik pospeševanja internacionalizacije, inovativnosti in rasti malih in srednjih podjetij.

Na podlagi rezultatov izvedene raziskave v prvem letu projekta smo nadaljevali s primerjavami in analizami podatkov, ki so izhajali iz raziskave ter analizo relevantne literature s področja internacionalizacije poslovanja MSP. Tako smo, prvič, v znanosti jasneje opredeliti področje mednarodnega podjetništva in podali predlog redefinicije že objavljenjega (Antončić, Histrich, 2002) integrativnega konceptualnega modela mednarodnega podjetništva. Drugič, v prispevku, ki je bil predstavljen na konferenci MIC v Barceloni smo tako predstavili ugotovitve, da so bili podjetniki internacionaliziranih slovenskih podjetij (značilno) bolj izobraženi kot podjetniki ne-internationaliziranih podjetij, medtem ko se starost, spol, etnična pripadnost in dolžina delovne dobe niso izkazali za statistično značilne in razlikovalne elemente splošnega človeškega kapitala podjetnikov internacionaliziranih in ne-internationaliziranih podjetij. Podatki o splošnem človeškem kapitalu so se primerjali tudi s izsledki sorodne ameriške raziskave in so v fazi priprave članka za objavo v znanstveni reviji.

Analizo podjetniških aktivnosti, dinamike rasti in internacionalizacije smo analizirali tudi kvalitativno. Bilo je izvedenih več študij primerov slovenskih podjetij, probleme s katerimi se soočajo pri rasti na domačem in tujih trgih ter primere dobrih (in slabih) praks. Gradivo je bilo izdano v obliki znanstvene monografije in se uporablja tudi kot učno gradivo pri predmetih podjetništva na dodiplomskem in podiplomskem študiju.

Svoje raziskovalne ugotovitve sem predstavil in izmenjal z raziskovalci institucij BI - Norwegian School of Management (Norveška), Fakultete Betley (ZDA) in Thunderbird School of Global Management (ZDA), kot tudi širše v mednarodnem prostoru z objavami znanstveno-raziskovanih člankov v mednarodnih revijah.

4. Ocena stopnje realizacije zastavljenih raziskovalnih ciljev³

S pomočjo raziskave smo uspeli potrditi obe glavni hipotezi raziskovalnega projekta in sicer da večji obseg (splošnega in specifičnega) človeškega in družbenega kapitala podjetnikov pozitivno vplivajo na stopnjo internacionalizacije, inovativnost, rast in razvoj malih in srednjih podjetij, vendar obstajajo razlike v jakosti vpliva med posameznimi dimenzijami človeškega in družbenega kapitala. Najmočnejši vpliv med dejavniki specifičnega človeškega kapitala je predstavljala

mednarodna usmerjenost podjetnikov in zaznavanje tveganja povezanega z mednarodnim poslovanjem, medtem ko so imeli managerski know-how in mednarodna poslovna znanja manjši vpliv. Vse dimenzije specifičnega človeškega in družbenega kapitala so se pri podjetnikih internacionaliziranih podjetij izkazale kot statistično večje, kot pri ne-internationaliziranih malih in srednjih podjetjih. Pri družbenem kapitalu podjetnikov so se trde vezi izkazale za pomembnejše kot šibke vezi in kot razlikovalni dejavnik med internacionaliziranimi in ne-internationaliziranimi malimi in srednjimi podjetji. Ravno tako smo uspeli dokazati, da je internacionalizacija poslovanja večdimenzionalni konstrukt, sestavljen iz dimenzij trgov, načinov vstopa in delovanja, časa, produktov ter uspešnosti internacionalizacije. Na podlagi teh ugotovitev smo razvili večdimenzionalni merski konstrukt za merjenje stopnje internacionalizacije malih in srednjih podjetij. Ugotovili smo tudi razlike v določenih elementih splošnega človeškega kapitala (izobrazba, starost, delovna doba, etična pripadnosti) med podjetniki internacionaliziranih in ne-internationaliziranih podjetij. Podjetniki internacionaliziranih slovenskih podjetij so bili (značilno) bolj izobraženi kot podjetniki ne-internationaliziranih podjetij, medtem ko se starost, spol, etnična pripadnost in dolžina delovne dobe niso izkazali za statistično značilne in razlikovalne elemente splošnega človeškega kapitala podjetnikov internacionaliziranih in ne-internationaliziranih podjetij. Razvili smo tudi nov integrativni konceptualni model mednarodnega podjetništva, ki vključuje vse pomembne dimenzije internacionalizacije malih in srednjih podjetij, določljivke internacionalizacije (s središčno vlogo podjetnika) in njenimi posledicami (rastjo indobičkonosnostjo podjetij).

5. Utemeljitev morebitnih sprememb programa raziskovalnega projekta⁴

V projektu ni bilo sprememb.

6. Najpomembnejši znanstveni rezultati projektne skupine⁵

		Znanstveni rezultat	
1.	Naslov	SLO	Družbeni kapita in mala in srednja podjetja : empirična preverba.
		ANG	Social capital and SME internationalization :an empirical examination.
	Opis	SLO	Dokazali smo, da so podjetniki internacionaliziranih malih in srednjih podjetij imeli v povprečju več družbenega kapitala (v smislu močnih in šibkih vezi) kot podjetniki neinternationaliziranih podjetij. Družbeni kapital podjetnikov pozitivno vpliva na stopnjo internacionalizacije, inovativnosti in rast njihovih podjetij, pri tem imajo šibke vezi večji vpliv.
		ANG	We confirmed that entrepreneurs of internationalized small and medium enterprises have on average more social capital (in terms of strong and weak ties), compared to entrepreneurs of non-internationalized SMEs. Social capital of entrepreneurs positively influences the degree of internationalization, innovativeness and growth of SMEs, where weak ties have more influence than strong ties.
	Objavljeno v	RUZZIER, M., ANTONČIČ, B. Social capital and SME internationalization : an empirical examination. Transform. bus. econ. (Spausd.), 2007, letn. 6, št. 1, str. 122-138. JCR IF: 0.75, SSE (46/72), business, x: 1.217, SSE (83/191), economics, x: 0.852.	
		Znanstveni članek je dosegljiv na Web of Science, ima 2 citata.	
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek	
COBISS.SI-ID	2217431		
2.	Naslov	SLO	Človeški kapital in internacionalizacija MSP: študija strukturnega modela.
			Human capital and SME internationalization : a structural equation modeling

Zaključno poročilo o rezultatih raziskovalnega projekta

		ANG	study.
Opis		SLO	Uspeli smo dokazati, da večji obseg specifičnega človeškega kapitala podjetnikov združenega v enotnem konstrukt pozitivno vpliva na stopnjo internacionalizacije, inovativnosti, rast in razvoj malih in srednjih podjetij, vendar obstajajo razlike v jakosti vpliva med posameznimi dimenzijami človeškega kapitala. Najmočnejši vpliv je predstavljala mednarodna usmerjenost podjetnikov in zaznavanje tveganja povezanega z mednarodnim poslovanjem, medtem ko so imeli managerski know-how in mednarodna poslovna znanja manjši vpliv.
		ANG	We managed to confirm, that more specific human capital of entrepreneurs, integrated in one construct, positively influences the degree of internationalization, innovativeness and development of SMEs, but some differences exist in the intensity between the specific dimensions of human capital. The strongest influence represented the international orientation and the risk perception of entrepreneurs, while management know-how and international business skills had a lower impact.
Objavljeno v			RUZZIER, M., ANTONČIČ, B., HISRIC, R. D., KONEČNIK, M. Human capital and SME internationalization : a structural equation modeling study. Can. j. adm. sci., 2007, vol. 24, no. 1, str. 15-29. JCR IF: 0.119, SSE (72/72), business, x: 1.217, SSE (81/81), management, x: 1.3. Znanstveni članek je dosegljiv na Web of Science.
Tipologija			1.01 Izvirni znanstveni članek
COBISS.SI-ID			2175959
3. Naslov		SLO	Internacionalizacija MSP: razvoj in testiranje multidimenzionalne mere na primeru slovenskih podjetij.
		ANG	The internationalization of SMEs : developing and testing a multi-dimensional measure on Slovenian firms.
Opis		SLO	Med prvimi na svetu smo oblikovali večdimenzionalno mero za merjenje stopnje internacionalizacije malih in srednjih podjetij, ki omogoča primerjati stopnjo internacionalizacije izbranih podjetij med državami, panogami ali specifičnimi skupinami podjetij. Časovni vidik internacionalizacije vključen v mero je prisoten kot eden izmed strateških dimenzij (inovacija), poleg dimenzije trgov, produktov, oblik delovanja in uspešnosti internacionalizacije.
		ANG	As one of the first in the world we developed a multidimensional measure for measuring the degree of internationalization of SMEs, which enables to compare the degree of internationalization of selected companies between countries, industries and group of companies. We included also the time dimension of internationalization as one of the strategic dimensions, beside the market, mode, product and degree of internationalization.
Objavljeno v			RUZZIER, M., ANTONČIČ, B., HISRIC, R.D. The internationalization of SMEs : developing and testing a multi-dimensional measure on Slovenian firms. Entrep. reg. dev., 2007, no. 2, vol. 19, str. 161-183. JCR IF: 0.872, SSE (44/72), business, x: 1.217 . Znanstveni članek je dosegljiv na Web of Science.
Tipologija			1.01 Izvirni znanstveni članek
COBISS.SI-ID			2056919
4. Naslov		SLO	Problematika rasti podjetja : primeri iz podjetništva.
		ANG	Company growth problem: cases from entrepreneurial firms.
Opis		SLO	V knjigi je objavljenih devetnajst študij primerov iz slovenske podjetniške prakse, med njimi nekaj zelo uspešnih internacionalizacij. Ugotovitve kvalitativne raziskave na konkretnih primerih slovenskih podjetij kažejo, da je človeški podjetniški kapital eden od odločilnih dejavnikov pri inovativnosti, rasti, razvoju in mednarodni uveljavitvi slovenskih malih in srednje velikih podjetij.
		ANG	The book includes nineteen cases from Slovenian entrepreneurial firms, some of them are very successful case studies. The findings of the empirical research study between Slovenian SMEs confirm the importance of entrepreneur's human capital as one of the most important factors influencing the innovativeness, growth, development and international involvement of Slovenian small and medium enterprises.
			ANTONČIČ, B., RUZZIER, M., BRATKOVIČ, T. Problematika rasti podjetja :

	Objavljeno v	primeri iz podjetništva. Društvo za akademske in aplikativne raziskave, 2008. 281 str., ilustr. ISBN 978-961-6709-02-6.
	Tipologija	2.01 Znanstvena monografija
	COBISS.SI-ID	241366528
5.	Naslov	SLO Pogled kupca na razvoj turistične blagovne znamke : študija strukturnega modela.
		ANG The customer's perspective on the tourism destination brand : a structural equation modeling study.
	Opis	SLO V članku smo uporabili strukturno modeliranje za preverbo teretično predlaganega modela blagovne znamke turistične destinacije z vidika potrošnikov. Uporabili smo novo razvito mero vrednosti blagovne znamke turistične destinacije s strani potrošnikov in jo testirali na primeru Avstrije z vidika nemških turistov in hrvaških turistov. Predlagani model sestoji iz štiri ključnih dimenzij; zavedanja, podobe, zaznane kakovosti in lojalnosti. Ugotovitve nakazujejo da so vse štiri dimenzije med seboj prepletene in pomembne za oceno turistične destinacije s strani turistov, posebno pa dimenzija podobe.
		ANG This study uses a structural equation modeling technique to verify a theoretically proposed model of a customer's evaluation of a tourism destination brand. We employed a measure of the customer-based brand equity of a tourism destination and tested it on the case of Austria from the perspectives of German and Croatian tourists. The findings indicate that all dimensions are interrelated and important for the customer's evaluation of a tourism destination, especially the image dimension.
	Objavljeno v	KONEČNIK, M., RUZZIER, M. The customer's perspective on the tourism destination brand : a structural equation modeling study. Transform. bus. econ. (Spausd.), 2008, letn. 7, št. 1, str. 169-184, ilustr., tabele. JCR IF (2007): 0.75, SSE (46/72), business, x: 1.217, SSE (83/191), economics, x: 0.852 Znanstveni članek je dosegljiv na Web of Science.
	Tipologija	1.01 Izvirni znanstveni članek
COBISS.SI-ID	2581719	

7. Najpomembnejši družbeno-ekonomsko relevantni rezultati projektne skupine⁶

	Družbeno-ekonomsko relevantni rezultat	
1.	Naslov	SLO Poveza strateške uporabe podjetniških resursov (družbenega kapitala) in rasti malih podjetij.
		ANG Linking strategic utilization of the entrepreneurial resource-based social capital to small firm growth.
	Opis	SLO Prispevek opisuje uporabo podjetniškega družbenega kapitala (poznanstev in vezi), ki predstavljajo zaradi svoje potencialne uporabe za strateške aktivnosti podjetja izjemno pomembnen vir. Tak primer uporabe sta lahko rast in razvoj njihovega podjetja.
		ANG The article describes the potential use of entrepreneur's social capital as a strategic resource (strong and weak ties), in our case the growth and development of entrepreneurial firms.
	Šifra	
	Objavljeno v	ANTONČIČ, B., RUZZIER, M., BRATKOVIČ, T. Linking strategic utilization of the entrepreneurial resource-based social capital to small firm growth. V: The challenges of non-market influences on market strategies : conference program : 27th annual international conference, October 14-17, 2007, San Diego, California. San Diego: Strategic management society, 2007, str. 83.
Tipologija	1.12 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci	
COBISS.SI-ID	2349783	
2.	Naslov	SLO Internacionalizacija malih in srednjih podjetij: ali sta velikost in starost podjetij pomembna?
		ANG Internationalization of SMEs : does firm size or age matters?
	Opis	SLO Na podlagi raziskave med 247 malimi in srednjimi slovenskimi podjetji smo uspeli dokazati, da so internacionalizirana podjetja značilno večja (po številu zaposlenih in obsegu prodaje) in mlajša, kot neinternationalizirana mala in

Zaključno poročilo o rezultatih raziskovalnega projekta

		srednja podjetja.
	ANG	Based on a survey with a sample of 247 Slovenian small and medium enterprises, this article tries to confirm the hypotheses that small and medium internationalized companies are significantly bigger in size (in terms of sales and employees) but younger in age than those small and medium companies that are not internationalized.
	Šifra	
	Objavljeno v	RUZZIER, Mitja, KONEČNIK, Maja. Internationalization of SMEs : does firm size or age matters?. V: BOJNEC, Štefan (ur.). Managing global transitions : globalisation, localisation, regionalisation, (International Management Conference). Koper: Faculty of Management, 2007, str. 139-148.
	Tipologija	1.12 Objavljeni povzetek znanstvenega prispevka na konferenci
	COBISS.SI-ID	2448343
3.	Naslov	SLO International entrepreneurship : integrative conceptual model refinement.
	ANG	Mednarodno podjetništvo: redefinicija integrativnega konceptualnega modela.
	Opis	SLO V prispevku poskušamo redefinirati meje relativno novega področja raziskovanja; mednarodnega podjetništva, ki je mejna disciplina med mednarodnim poslovanjem, podjetništvom in strateškim managementom. Meje novega področja skuša definirati s pomočjo intrativnega konceptualnega modela, ki vključuje nove spremenljivke, v središče pa postavlja podjetnika s svojim človeškim in družbenim kapitalom in temelji na osnovnem modelu, ki sta ga leta 2000 predlaga Antončič in Hisrich.
	ANG	International entrepreneurship is a relatively new research area at the crossroad of international business, entrepreneurship and strategic management. This study starts from one model already proposed by Antoncic and Hisrich (2000) and attempt to further develop and conceptually integrate the main determinants and consequences of SME internationalization into a new conceptual integrative model of international entrepreneurship.
	Šifra	
	Objavljeno v	RUZZIER, M. International entrepreneurship : integrative conceptual model refinement. Referat je bil objavljen na znanstveni konferenci. Znanstveni prispevek je bil objavljen tudi v zborniku koference (V: 23rd Workshop on Strategic Human Resource Management : book of abstracts : Bled, Slovenia - April 3-4, 2008. Brussels: EIASM, 2008, 19 str.) in poslan v določene znanstvene revije od katerih še čakamo odziv.
	Tipologija	1.08 Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci
	COBISS.SI-ID	2600407
4.	Naslov	SLO Podjetnikovi osebni dejavniki in internacionalizacija MSP.
	ANG	The entrepreneur's personal factors and SME internationalization.
	Opis	SLO V tem članku podrobneje raziskujemo vpliv splošnega človeškega kapitala na internacionalizacijo poslovanja malih in srednjih podjetij ter potencialne razlike v stopnji splošnega kapitala med internacionaliziranimi in ne-internationaliziranimi malimi in srednjimi podjetji (MSP). Ugotovljeno je bilo da se izobrazba in spol podjetnikov statistično razlikuje med internacionaliziranimi in ne-internationaliziranimi MSP, medtem ko pri starosti, dolžini delovne dobe in etični pripadnosti med obema skupinama podjetnikov (podjetij) ni bilo ugotovljenih statističnih razlik.
	ANG	The present study analyzes the differences in personal factors, or general human capital of Slovenian entrepreneurs from internationalized and from non-internationalized companies. The findings confirmed that formal education and gender was found a differentiating factor, while age, , ethnic minority and tenure did not significantly differ between the two analyzed groups of entrepreneurs.
	Šifra	
	Objavljeno v	RUZZIER, M., KONEČNIK RUZZIER, M. The entrepreneur's personal factors and SME internationalization. Referat je bil predstavljen na znanstveni konferenci. Znanstveni prispevek je bil tudi objavljen v zborniku koference (Intercultural dialogue and management, (Management International

		Conference). Koper: Faculty of Management, [2008], str. 397-410) in poslan v določene znanstvene revije od katerih še čakamo določen odziv.
	Tipologija	1.08 Objavljeni znanstveni prispevek na konferenci
	COBISS.SI-ID	2952407
5.	Naslov	SLO Podjetništvo
		ANG Entrepreneurship
	Opis	SLO Skupaj s sodelavci smo zbrali dosedanje izkušnje dela posameznih raziskovalcev, svetovalcev in pedagogov s področja podjetništva v strokovno knjigo z naslovom Podjetništvo. Po dolgoletnem zatišju na področju slovenske strokovne podjetniške literature v turbulentnih časih sprememb, predstavlja knjiga odlično gradivo tako za potencialne kot obstoječe podjetnike, managerje in študente podjetništva. Vsebina knjige pokriva sva relevantna področja podjetništva ter ponuja ogromno slovenskih primerov in dobrih praks, ter informacije s slovenskega trga in slovenskega podpornega okolja.
		ANG Together with other researchers of entrepreneurship, working in different areas, we collected our findings and experieces in a book named Entrepreneurship. It is a new, refreshing work in Slovenian language, icluding novelties of law, best practices, information of Slovenian environment and institutions supporting entrepreneurship and experiences, representing a study material for students of entrepreneurship as well as a reference book for experiences practitioners, managers and entrpreneurs.
	Šifra	C.02 Uredništvo nacionalne monografije
	Objavljeno v	RUZZIER, M. (ur.), ANTONČIČ, B. (ur.), BRATKOVIČ, T. (ur.), HISRIC, R. D. (ur.). Podjetništvo. Podjentišvo, Koper: Društvo za akademske in aplikativne raziskave, 2008. 361 str., ilustr. ISBN 978-961-6709-03-3.
	Tipologija	3.25 Druga izvedena dela
COBISS.SI-ID	241366784	

8. Pomen raziskovalnih rezultatov projektne skupine⁷

8.1. Pomen za razvoj znanosti⁸

SLO

Ugotovil sem in med prvimi na svetu (v sodelovanju s kolegi) tudi uspel dokazati, da je internacionalizacija (malih in srednjih podjetij) večdimenzionalni fenomen, v katerem ima časovni vidik internacionalizacije (merjen od ustanovitve podjetja) eno izmed strateških vlog, poleg izbire trga, produkta, in načina delovanja. To pomeni, da lahko podjetja pričnejo z internacionalizacijo zelo hitro po ustanovitvi in ne rabijo predhodno več let delovati na domačem trgu v kolikor posedujejo (ali imajo dostop do) za to ustrezne vire, znanje in delujejo v panogi, ki to dopušča. Razvil sem tudi konceptualni model za načrtovanje in merski model za merjenje stopnje internacionalizacije malih in srednjih podjetij, kar nam omogoča primerjati stopjo internacionalizacije med državami, panogami ali skupinami podjetij. Ugotovil sem, da imajo v povprečju internacionalizirana podjetja, kakor tudi podjetniki internacionaliziranih podjetij višje stopnje (specifičnega in splošnega) človeškega in družbenega kapitala ter resursov (človeških, finančnih, organizacijskih in drugih). Na podlagi ugotovitev raziskav smo oblikovali več priporočil za podjetnike in snovalce politik pospeševanja internacionalizacije, inovativnosti in rasti malih in srednjih podjetij.

ANG

In our research it was found and among the first in the world also confirmed, that internationalization (of small and medium enterprises - SMEs) is a multidimensional phenomenon in which the time dimension has a strategic position, beside product, market and mode dimensions. This means, that SMEs may start with international activities very soon from inception and do not need to operate few years on domestic markets, if they posses (or have access to) relevant resources, competencies and know-how. In our research it was developed also a conceptual model for planning and a measurement model which enables to compare different degrees of internationalization between group of companies, industries or countries. It was also found that entrepreneurs form internationalized companies have on average higher levels of (general and specific) human and social capital, as well as their companies possess higher bundles of resources (human, organizational, financial and other), compared to non-internationalized companies. Based on the abovementioned findings, different implications for

entrepreneurs and policy makers for were developed.

8.2. Pomen za razvoj Slovenije⁹

SLO

Ugotovljeno je bilo, da je imajo slovenski podjetniki nekakšen strah pred izvozniki trgi, predvsem tistimi iz bolj oddaljenih držav. Tradicionalno pričenjajo poslovanje na domačem trgu. Če že, to nadaljujejo na trgih bivše Jugoslavije, kljub temu, da imajo določena podjetja resurse in znanje, ki bi jim omogočilo hitrejši prodor na zahtevnejše evropske in bolj oddaljene tuje trge. S tem pa mnoga podjetja izgubljajo konkurenčne prednosti. Dejstvo pa je, da v povprečju slovenskim podjetnikom; prvič, primanjkuje znanja o konkretnih korakih za pričetek poslovanja na tujih, drugič, podjetniki ne znajo razčleniti niti osnov lastnega poslovanja in kalkulacij, ki so osnova za prodajo produktov oziroma prenos poslovnih modelov na tuje trge in tretjič, da imajo podjetniki tistih podjetij, ki so internacionalizirana, višje stopnje (splošnega in specifičnega) človeškega in družbenega kapitala, ki jim omogoča boljše izvajanje in razumevanje kompleksnosti poslovanja na tujih trgih. Zato bi morali za pospeševanje internacionalizacije slovenskih malih in srednjih podjetij pričeti najprej z aktivnostmi (izobraževanji), ki bi pripravile podjetja na poslovanje na tujih trgih ter z razvojem ustreznih znanj in spretnosti podjetnikov, ki so bila identificirana, da pozitivno vplivajo na internacionalizacijo njihovih podjetij.

ANG

It was found that Slovenian entrepreneurs have certain fear from operating on foreign markets, especially those geographically more distant. Traditionally they start operating first on domestic markets, and if, they proceed on foreign Yugoslav markets, even though some of them have adequate resources to operate on more competitive and distant markets. In such way they slowly lose their competitive advantages. In fact it was found that on average; first Slovenian entrepreneurs lack the knowledge of concrete activities to start the process of internationalization, second, many entrepreneurs are not able to dismember the basics of their operations and calculations, since they represent the basis to sell the products or transfer their business models on foreign markets and third, that entrepreneurs from internationalized Slovenian companies have on average higher degrees of (general and specific) human and social capital, which enables them to better understand and perform international operations. Therefore policy makers for fastening the internationalization of Slovenian SMEs should start first with activities (courses) which would prepare companies for foreign operations, following with relevant activities for developing those skills and competences of entrepreneurs, which were found to positively influence the internationalization of their companies.

9. Samo za aplikativne projekte!

Označite, katerega od navedenih ciljev ste si zastavili pri aplikativnem projektu, katere konkretne rezultate ste dosegli in v kakšni meri so doseženi rezultati uporabljeni

Cilj	
F.01	Pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin
	Zastavljen cilj ☐ DA ☐ NE
	Rezultat <input type="text"/>
	Uporaba rezultatov <input type="text"/>
F.02	Pridobitev novih znanstvenih spoznanj
	Zastavljen cilj ☐ DA ☐ NE
	Rezultat <input type="text"/>
	Uporaba rezultatov <input type="text"/>
F.03	Večja usposobljenost raziskovalno-razvojnega osebja
	Zastavljen cilj ☐ DA ☐ NE
	Rezultat <input type="text"/>
	Uporaba rezultatov <input type="text"/>
F.04	Dvig tehnološke ravni

	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.05	Sposobnost za začetek novega tehnološkega razvoja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.06	Razvoj novega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.07	Izboljšanje obstoječega izdelka	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.08	Razvoj in izdelava prototipa	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.09	Razvoj novega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.10	Izboljšanje obstoječega tehnološkega procesa oz. tehnologije	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.11	Razvoj nove storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.12	Izboljšanje obstoječe storitve	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.13	Razvoj novih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE

	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.14	Izboljšanje obstoječih proizvodnih metod in instrumentov oz. proizvodnih procesov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.15	Razvoj novega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.16	Izboljšanje obstoječega informacijskega sistema/podatkovnih baz	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.17	Prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.18	Posredovanje novih znanj neposrednim uporabnikom (seminarji, forumi, konference)	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.19	Znanje, ki vodi k ustanovitvi novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.20	Ustanovitev novega podjetja ("spin off")	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.21	Razvoj novih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.22	Izboljšanje obstoječih zdravstvenih/diagnostičnih metod/postopkov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE

	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.23	Razvoj novih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.24	Izboljšanje obstoječih sistemskih, normativnih, programskih in metodoloških rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.25	Razvoj novih organizacijskih in upravljavskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.26	Izboljšanje obstoječih organizacijskih in upravljavskih rešitev	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.27	Prispevek k ohranjanju/varovanju naravne in kulturne dediščine	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.28	Priprava/organizacija razstave	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.29	Prispevek k razvoju nacionalne kulturne identitete	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.30	Strokovna ocena stanja	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.31	Razvoj standardov	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE

Zaključno poročilo o rezultatih raziskovalnega projekta

	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.32	Mednarodni patent	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.33	Patent v Sloveniji	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.34	Svetovalna dejavnost	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>
F.35	Drugo	
	Zastavljen cilj	☐ DA ☐ NE
	Rezultat	<input type="text"/>
	Uporaba rezultatov	<input type="text"/>

Komentar

--

10. Samo za aplikativne projekte!

Označite potencialne vplive oziroma učinke vaših rezultatov na navedena področja

	Vpliv	Ni vpliva	Majhen vpliv	Srednji vpliv	Velik vpliv	
G.01	Razvoj visoko-šolskega izobraževanja					
G.01.01.	Razvoj dodiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.02.	Razvoj podiplomskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	
G.01.03.	Drugo: <input type="text"/>	☐	☐	☐	☐	
G.02	Gospodarski razvoj					
G.02.01	Razširitev ponudbe novih izdelkov/storitev na trgu	☐	☐	☐	☐	
G.02.02.	Širitev obstoječih trgov	☐	☐	☐	☐	
G.02.03.	Znižanje stroškov proizvodnje	☐	☐	☐	☐	
G.02.04.	Zmanjšanje porabe materialov in energije	☐	☐	☐	☐	
G.02.05.	Razširitev področja dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.02.06.	Večja konkurenčna sposobnost	☐	☐	☐	☐	

Zaključno poročilo o rezultatih raziskovalnega projekta

G.02.07.	Večji delež izvoza	☐	☐	☐	☐	
G.02.08.	Povečanje dobička	☐	☐	☐	☐	
G.02.09.	Nova delovna mesta	☐	☐	☐	☐	
G.02.10.	Dvig izobrazbene strukture zaposlenih	☐	☐	☐	☐	
G.02.11.	Nov investicijski zagon	☐	☐	☐	☐	
G.02.12.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.03	Tehnološki razvoj					
G.03.01.	Tehnološka razširitev/posodobitev dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.02.	Tehnološko prestrukturiranje dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.03.03.	Uvajanje novih tehnologij	☐	☐	☐	☐	
G.03.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.04	Družbeni razvoj					
G.04.01	Dvig kvalitete življenja	☐	☐	☐	☐	
G.04.02.	Izboljšanje vodenja in upravljanja	☐	☐	☐	☐	
G.04.03.	Izboljšanje delovanja administracije in javne uprave	☐	☐	☐	☐	
G.04.04.	Razvoj socialnih dejavnosti	☐	☐	☐	☐	
G.04.05.	Razvoj civilne družbe	☐	☐	☐	☐	
G.04.06.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.05.	Ohranjanje in razvoj nacionalne naravne in kulturne dediščine in identitete					
G.06.	Varovanje okolja in trajnostni razvoj					
G.07	Razvoj družbene infrastrukture					
G.07.01.	Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.02.	Prometna infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.03.	Energetska infrastruktura	☐	☐	☐	☐	
G.07.04.	Drugo:	☐	☐	☐	☐	
G.08.	Varovanje zdravja in razvoj zdravstvenega varstva					
G.09.	Drugo:					

Komentar

--

11. Pomen raziskovanja za sofinancerje, navedene v 2. točki¹⁰

1.	Sofinancer	
----	-------------------	--

Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:		EUR
Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:		%
Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja		Šifra
	1.	
	2.	
	3.	
	4.	
	5.	
Komentar		
Ocena		
2.	Sofinancer	
Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:		EUR
Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:		%
Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja		Šifra
	1.	
	2.	
	3.	
	4.	
	5.	
Komentar		
Ocena		
3.	Sofinancer	
Vrednost sofinanciranja za celotno obdobje trajanja projekta je znašala:		EUR
Odstotek od utemeljenih stroškov projekta:		%
Najpomembnejši rezultati raziskovanja za sofinancerja		Šifra
	1.	
	2.	
	3.	
	4.	

Zaključno poročilo o rezultatih raziskovalnega projekta

	5.	
Komentar		
Ocena		

C. IZJAVE

Podpisani izjavljam/o, da:

- so vsi podatki, ki jih navajamo v poročilu, resnični in točni
- se strinjamo z obdelavo podatkov v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov za potrebe ocenjevanja, za objavo 6., 7. in 8. točke na spletni strani <http://sicris.izum.si/> ter obdelavo teh podatkov za evidence ARRS
- so vsi podatki v obrazcu v elektronski obliki identični podatkom v obrazcu v pisni obliki

Podpisi:

Mitja Ruzzier	in/ali	
podpis vodje raziskovalnega projekta		zastopnik oz. pooblaščen oseba RO

Kraj in datum:

Koper

2.4.2009

Oznaka poročila: ARRS_ZV_RPROJ_ZP_2008/124

¹ Samo za aplikativne projekte. [Nazaj](#)

² Napišite kratko vsebinsko poročilo, kjer boste predstavili raziskovalno hipotezo in opis raziskovanja. Navedite ključne ugotovitve, znanstvena spoznanja ter rezultate in učinke raziskovalnega projekta. Največ 18.000 znakov vključno s presledki (približno tri strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

³ Realizacija raziskovalne hipoteze. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁴ Samo v primeru bistvenih odstopanj in sprememb od predvidenega programa raziskovalnega projekta, kot je bil zapisan v predlogu raziskovalnega projekta. Največ 3.000 znakov vključno s presledki (približno pol strani, velikosti pisave 11). [Nazaj](#)

⁵ Navedite največ pet najpomembnejših znanstvenih rezultatov projektne skupine, ki so nastali v času trajanja projekta v okviru raziskovalnega projekta, ki je predmet poročanja. Za vsak rezultat navedite naslov v slovenskem in angleškem jeziku (največ 150 znakov vključno s presledki), rezultat opišite (največ 600 znakov vključno s presledki) v slovenskem in angleškem jeziku, navedite, kje je objavljen (največ 500 znakov vključno s presledki), izberite ustrezno šifro tipa objave po Tipologiji dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS ter napišite ustrezno COBISS.SI-ID številko bibliografske enote. Navedeni rezultati bodo objavljeni na spletni strani <http://sicris.izum.si/>.

PRIMER (v slovenskem jeziku):

Naslov: Regulacija delovanja beta-2 integrinskih receptorjev s katepsinom X;

Opis: Cisteinske proteaze imajo pomembno vlogo pri nastanku in napredovanju raka. Zadnje študije kažejo njihovo povezanost s procesi celičnega signaliziranja in imunskega odziva. V tem znanstvenem članku smo prvi dokazali... (največ 600 znakov vključno s presledki)

Objavljeno v: OBERMAJER, N., PREMZL, A., ZAVAŠNIK-BERGANT, T., TURK, B., KOS, J.. Carboxypeptidase cathepsin X mediates $\beta 2$ - integrin dependent adhesion of differentiated U-937 cells. *Exp. Cell Res.*, 2006, 312, 2515-2527, JCR IF (2005): 4.148

Tipologija: 1.01 - Izvirni znanstveni članek

COBISS.SI-ID: 1920113 [Nazaj](#)

⁶ Navedite največ pet najpomembnejših družbeno-ekonomsko relevantnih rezultatov projektne skupine, ki so nastali v času trajanja projekta v okviru raziskovalnega projekta, ki je predmet poročanja. Za vsak rezultat navedite naslov (največ 150 znakov vključno s presledki), rezultat opišite (največ 600 znakov vključno s presledki), izberite ustrezen rezultat, ki je v Šifrantu raziskovalnih rezultatov in učinkov (Glej: <http://www.arrs.gov.si/sl/gradivo/sifranti/sif-razisk-rezult.asp>), navedite, kje je rezultat objavljen (največ 500 znakov vključno s presledki), izberite ustrezno šifro tipa objave po Tipologiji dokumentov/del za vodenje bibliografij v sistemu COBISS ter napišite ustrezno COBISS.SI-ID številko bibliografske enote.

Zaključno poročilo o rezultatih raziskovalnega projekta

Navedeni rezultati bodo objavljeni na spletni strani <http://sicris.izum.si/>. [Nazaj](#)

⁷ Pomen raziskovalnih rezultatov za razvoj znanosti in za razvoj Slovenije bo objavljen na spletni strani: <http://sicris.izum.si/> za posamezen projekt, ki je predmet poročanja. [Nazaj](#)

⁸ Največ 4.000 znakov vključno s presledki [Nazaj](#)

⁹ Največ 4.000 znakov vključno s presledki [Nazaj](#)

¹⁰ Rubrike izpolnite/prepišite skladno z obrazcem "Izjava sofinancerja" (<http://www.arrs.gov.si/sl/progproj/rproj/gradivo/>), ki ga mora izpolniti sofinancer. Podpisan obrazec "Izjava sofinancerja" pridobi in hrani nosilna raziskovalna organizacija – izvajalka projekta. [Nazaj](#)

Obrazec: ARRS-ZV-RPROJ-ZP/2008 v1.00